9 dikter

IJA KIVA

9 dikter

Översättning till svenska från ukrainskan av Mikael Nydahl och Diana Dobrodij.
Översättning till engelska från ukrainskan av Katherine E. Young, Amelia Glaser,
Yuliya Ilchuk, Yevgeniya Kanyshcheva och Philip Nikolayev.

Umeå, 2025

VERSOPOLIS

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Urval av Erik Jonsson, i samråd med översättaren, för det europeiska samarbetsprojektet Versopolis – www.versopolis.com.

Detta häfte är ej till försäljning utan distribueras enbart genom Littfest – Umeå internationella litteraturfestival, samt inom projektet Versopolis.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© The Ukrainian original texts: Iya Kiva.
© The English translations: the President and Fellows of Harvard College, acting on behalf and through the Ukrainian Research Institute at Harvard University. Published by permission.
© The Swedish translations: Mikael Nydahl and Diana Dobrodij.

FORMGIVNING Johan Hammarström
TRYCKNING tryckning.nu | h:ström – Text & Kultur AB, Umeå, 2025.

ISBN 978-91-527-9928-4

IJA KIVA

är född 1984 i Donetsk, Ukraina. Hon är poet och översättare. Kiva flyttade till Kyjiv efter inledningen av den ryska militära interventionen i Donbas 2014, och är sedan den fullskaliga invasionen 2022 bosatt i Lviv. 2024 publicerades hennes diktsamling *Tidens nya alfabet* på svenska (ellerströms förlag/Ariel förlag).

чи є в нас у крані гаряча війна
чи є в нас у крані холодна війна
як невже зовсім немає війни
обіцяли ж що буде після обіду
на власні очі бачили оголошення
«війна з'явиться після чотирнадцятої нуль нуль»

і ось уже три години без війни
шість годин без війни
що як війни не буде аж до самого вечора
ні випрати без війни
ні їсти зробити
чистого чаю без війни не напитись

і ось уже вісім днів без війни
від нас пахне недобре
дружини не бажають лягати з нами до ліжка
діти забули як усміхатися й ремствують
чому ми завжди думали що війна ніколи не скінчиться

нумо ж гей нумо ходити по війну до сусідів
по той бік нашого зеленого парку
боятись розплескати війну по дорозі
вважати життя без війни тимчасовими труднощами

в тутешніх краях вважається неприродним
якщо війна не тече по трубах
у кожен дім
у кожну горлянку

is there hot war in the tap
is there cold war in the tap
how is it that there's absolutely no war
it was promised for after lunch
we saw the announcement with our own eyes
"war will arrive at fourteen hundred hours"

and it's already three hours without war
six hours without war
what if there's no war by the time night falls
we can't do laundry without war
can't make dinner
can't drink tea plain without war

and it's already eight days without war
we smell bad
our wives don't want to lie in bed with us
the children have forgotten to smile and complain
why did we always think we'd never run out of war

let's start, yes, let's start visiting neighbors to borrow war
on the other side of our green park
start fearing to spill war in the road
start considering life without war a temporary hardship

in these parts it's considered unnatural
if war doesn't course through the pipes
into every house
into every throat

Translated by Katherine E. Young

har vi varmt krig i kranen
har vi kallt krig i kranen
är vi verkligen helt utan krig
dom lovade ju att det skulle komma tillbaka i eftermiddag
jag såg meddelandet med egna ögon:
»kriget kommer att vara tillbaka klockan fjorton noll noll«

och nu har det redan gått tre timmar sen kriget försvann
sex timmar sen kriget försvann
och hur blir det om kriget inte kommer tillbaka på hela dagen
utan krig blir det ingen tvätt
ingen matlagning
inte ens en enkel kopp te att smutta på

och nu är det åtta dagar sen kriget försvann
vi luktar illa
våra hustrur vill inte ligga i samma säng som vi
våra ungar konstrar och har glömt hur man ler
hur kunde vi inbilla oss att kriget aldrig skulle ta slut

och nu, ja nu blir vi tvungna att gå runt till våra grannar
på andra sidan vår gröna park
och be om lite krig
och att frukta att spilla ut det på vägen hem
och att försöka se på detta liv utan krig
bara som en tillfällig olägenhet

i våra trakter ses det som onaturligt
om kriget inte rinner i ledningarna
i varje hem
i varje klunk

* * *

вісім років казати: в мене вдома війна
щоб нарешті прийняти: мій дім – це війна
її потяг повільний зі сходу на захід країни
у якому смерть життя перевозить

ніч заходить у землю судомами квітів змарнілих
і лягає в роти нам гнилими зубами мовчання
наша мова тепер – волонтерсько-біженський чат
у якому сирени співають пісень Одіссею

наша пам'ять тепер – брудна вишиванка свободи
її довга хода від серця до серця

eight years saying: back home there's a war
so I finally accept it: my home is a war
it's a slow train cross-country east to west
where death transports life

night falls to the ground with the spasms of wilted flowers
and lies down in our mouths with teeth rotten from silence
now our language is volunteer-refugee chatter
where sirens sing songs to Odysseus

now our memory is freedom's stained *vyshyvanka*
her long walk from heart to heart

Translated by Amelia Glaser and Yuliya Ilchuk

att i åtta år säga: det är krig i mitt hem
för att till sist inse att kriget är mitt hem
ett långsamt tåg på vilket döden fraktar livet
från landets östra ända till dess västra

natten tränger ner i marken i vissnade blommors kramper
och in i våra munnar i tigandets ruttna tänder
vårt språk är nu volontärernas och flyktingarnas chattar
där sirenerna sjunger sina sånger för Odysseus

vårt minne är nu frihetens smutsiga broderade skjorta
dess långa vandring från hjärta till hjärta

* * *

на безіменних могилах наших життів
війна висаджує квіти з паперу
цей задушливий цвіт застиглого часу
в якому сторінкам розрізають повіки ножичком смерті

кордони світла й темряви стають пласкою тарілкою сміху
над старенькою казкою про перемогу добра над злом

затишний світе небажані діти твої
втратили здатність чути будь-що крім атональної музики
втратили здатність складати з кубиків лего слово «любов»
втратили здатність дивитись в обличчя майбутньому
порожніми мов будинки батьків очима довіри

довгий мов шлях до безпеки епос свободи
заляпаний кров'ю нової абетки історії
в якій кожне слово доводиться вчити зі словником

а наші роти заповнює тіло землі
яка мов величний звір лежить у пастці сміливості
ваготою своєю притискаючи нам знерухомлені язики
до човна німоти десь поміж скелями марних свідоцтв

я вже бачила десь ці занедбані береги справедливості
я вже бачила десь ці ключі у дзьобах перелітних птахів

on the unmarked graves of our lives
war plants paper flowers
the suffocating bloom of frozen time
eyelid pages cut with a death knife

the borders of light and dark flatten into a platter of laughter
at the old fable about good defeating evil

cozy world, your unwanted children have
lost the ability to hear anything but atonal music
lost the ability to spell the word "love" out of legos
lost the ability to look their future in the face
with trusting eyes empty as their parents' houses

long as the road to safety, this epic tale of freedom
smeared in the blood of the new abc's of history
where every word must be looked up in the dictionary

and our mouths fill with the body of the earth
that's caught like a noble beast in a trap of courage
slamming with all its weight our immobile tongues
toward a boat mute amid rocks of fruitless testimony

I've seen these desolate shores of justice before
I've seen these keys before in the beaks of birds of passage

Translated by Amelia Glaser and Yuliya Ilchuk

på de namnlösa gravarna över våra liv
planterar kriget sina pappersblommor
denna kvävande färg av frusen tid
i vilken seklen sprättar upp sidorna med dödens kniv

gränserna mellan ljus och mörker blir till en platt tallrik skratt
över den gamla sagan om hur det goda besegrar det onda

du trivsamma värld, dina oönskade barn
har mist förmågan att höra någonting annat än atonal musik
har mist förmågan att bygga ordet »kärlek« av legoklossar
har mist förmågan att se framtiden an
med förtroendefulla ögon lika tomma som föräldrarnas hem

frihetens epos är lika långt som vägen till säkerhet
och fläckat av blodet från historiens nya alfabet
där varje ord måste läras in med ordbok

och våra munnar är fyllda med kroppen av jord
som ligger likt ett majestätiskt djur i modets fälla

och med sin tyngd pressar våra orörliga tungor
mot stumhetens båt där någonstans
mellan de lönlösa vittnesmålens klippor

någonstans har jag redan sett dessa rättfärdighetens övergivna stränder
någonstans har jag redan sett dessa nycklar i flyttfåglarnas näbbar

* * *

носиш у роті великий тлумачний смітник
цю подряпану скриню з паперовою зброєю
якою тепер ні поцілити ні зцілити –
смерті залізна вода дзеленчить під повіками

гортаєш порожні мов білі зіниці слова
що війною смердять як застаріла хвороба
і не розумієш нащо багаття культури
світ так довго розпалював а самий не згорів

носиш на пошту любові списки живих
і не знаєш як вивчити мову злого мовчання –
час у горлі стоїть як зіпсутий годинник історії
і вкривається пилом змарнілих життів

ходиш як вуличний пес із хрестиком у зубах
муляєш миру очі присутністю зайвою –
смикаєш ніч за довгий мов подзвін язик
лижеш тіло землі знерухомленим язиком

you've got an unabridged dumpster in your mouth
this scratched-up chest of paper weapons
that can no longer make a hole nor make whole —
death's iron water jingles beneath your eyelids

you flip through words, empty as white pupils,
that stink of war like an old disease
and you don't understand how the world
kept the bonfire of culture lit so long without burning down

you bring a list of the living to love's post office
and you can't master the language of harsh silence —
time's stuck in your throat like history's broken clock
covered by the dust of withered lives

you walk like a stray dog with a cross in your teeth
annoy the world with your presence
pull the night's long bell tongue
lick the earth's body with a tongue gone numb

Translated by Amelia Glaser and Yuliya Ilchuk

det är ingen ordbok du bär runt
i din mun utan en soptunna med förklaringar
en sliten kista med pappersvapen
redan ur stånd att dräpa, ur stånd att läka
ett dödens järnhårda vatten som klirrar
där under dina ögonlock

orden du bläddrar bland är tomma
som vita pupiller, de stinker av krig
som av gammal sjukdom
och du förstår inte hur världen
kunde hålla kulturens brasa brinnande
så länge utan att själv brinna ner

du bär listor över de levande
till kärlekens postkontor, utan att veta
hur du ska lära dig den onda tystnadens språk –
historiens klocka har stannat
och tiden har stockat sig i halsen
och täcks nu av dammet från dödströtta liv

likt en herrelös hund går du runt
med ett kors mellan tänderna
ständigt världen till förtret med din oönskade närvaro –
du drar natten i dess tunga
lång som en begravningsringning
med orörlig tunga slickar du jordens kropp

* * *

[біженці. вокзал]

1

довга дорога до дому якого нема
прокладає колії дихання крізь львівський вокзал –
люди з обличчями мертвих дивляться на порожні життя
як торішні сніговики на перші квіти війни

сльози стоять в їхніх очах наче засохлий клей –
віддерти цей досвід можна хіба що разом з очима
щоби вставити в них чорні яблуні часу
що ростуть на запилених стежках їхніх долонь

дощ вітає вигнанців поштівками з родинних альбомів
на яких війна завжди сидить відразу на всіх стільцях
і посміхається пташечці смерті дірявою кулею рота
немовби на жарт який інші просто не вміють розповідати

світ роздивляється підписи до фотографій безліч разів
маріуполь гостомель ірпінь бородянка чернігів буча
ця кирилична музика висить у повітрі мов довгий вогонь
який застигає під нігтями брудною водою сорому

[refugees. the station]

1

the long road home to a no-longer-home
lays breath tracks through the Lviv station —
people with death faces watch empty lives
like last year's snowmen watching war's first flowers

tears congeal in their eyes like dried glue —
you can only remove those ordeals along with their eyes
to embed in them the black apple trees of time,
which grow along their palms' dusty pathways

the rain greets exiles with postcards from family albums
where war always sits in every chair at once
bullet-hole for a mouth, smiling at the birdie of death,
at the joke others can't crack

the world has studied the photo captions countless times
mariupol hostomel irpin borodianka chernihiv bucha
this cyrillic music hangs in the air like the long flame
that sticks beneath your nails with the dirty water of shame

[flyktingar. centralstationen]

1

den långa vägen till ett hem som inte finns drar fram
en räls av andhämtning rakt genom centralstationen i lviv –
människor som bär de dödas ansikten ser på sina tomma liv
på samma sätt som snögubbarna från ifjol
ser på krigets första blommor

tårarna står i deras ögon likt torkat lim –
om denna erfarenhet alls går att riva loss
så bara om ögonen följer med
för att i deras ställe foga in de svarta äppelträd av tid
som växer på de dammiga stigarna i deras handflator

regnet hälsar de fördrivna med vykort ur familjealbum
där kriget alltid sitter på alla stolar samtidigt
och ler mot dödens lilla fågel med en ihålig kula till mun
som om den log åt ett skämt
de andra helt enkelt inte kan berätta

världen ser länge på de handskrivna orden
under fotografierna gång på gång
mariupol hostomel irpin borodjanka tjernihiv butja
denna kyrilliska musik hänger i luften likt en lång musik
som stelnar under naglarna likt ett slaskvatten av skam

2

зроби лише крок смерте і ми з'їмо тебе на вечерю
іржаві бляшанки наших життів тобі не по зубах
зроби лише крок смерте і залишишся при цьому столі
мов порепана таця вкрита волоссям вільних людей

3

люди йдуть по калюжах бо немає тут інших шляхів
крім як приймати власну поразку мов хліб на вокзалі
у який волонтери кладуть ключі від майбутніх життів
якщо в нас вистачить сил глянути в очі любові

4

:війна – велика поразка культури:
шепочуть слова на обкладинках всіх книжок
але злочинів іржава травичка росте в їхніх ротах –
і мовчання бурштин збирає військо своє за щоками

2

just one step, death, and we'll eat you for dinner
our rusty tin-can lives will break your teeth
just one step, death, and you'll stay at this table
like a cracked tray strewn with free people's hair

3

people step in puddles – there are no other paths
except to accept defeat like free bread
where volunteers at the station slip keys to future lives
if only we can find the strength to look love in the eyes

4

:war is the great defeat of culture:
words whispered on every book cover
but the rusty grass of war crimes spreads in their mouths –
and the amber of silence gathers troops in its cheeks

2

om du tar så mycket som ett steg till, o död,
så äter vi upp dig till middag
våra livs rostiga burkar är mer än du kan gapa över
om du tar så mycket som ett steg till, o död,
så kommer du att bli kvar vid detta bord
likt en sprucken bricka täckt med fria människors hår

3

människorna går rakt genom vattenpölarna
eftersom det inte finns några andra vägar här
än att ta emot sitt eget nederlag likt en limpa bröd på stationen
i vilken volontärerna nedlagt nycklarna till framtida liv
om vi bara kan uppbåda kraften att se kärleken i ögonen

4

:kriget är ett kolossalt nederlag för kulturen:
viskar orden på alla bokomslag
men i deras munnar växer förbrytelsernas rostiga gräs –
och tigandets bärnsten samlar sina härer
innanför deras kinder

5

ми вбиваємо свідчення наче цвяхи в руки та ноги дітей
як розмову нічну якої пізніше ніхто не згадає

придивися уважніше
попіл цього папірця
колись кликали Митенька

5

we hammer testimonies, nails in children's hands and feet
like night talk no one remembers later

look closer
the ash of this piece of paper
was once called Mitenka

Translated by Amelia Glaser and Yuliya Ilchuk

5

vi driver in vittnesbörden likt spikar genom händer och fötter på barnen
likt ett nattligt samtal som ingen efteråt kommer att minas

se närmare efter
askan från det här pappret
hette en gång Mytenjka

* * *

[біженці. театр]

першу ніч у безпечному місті – так ми кажемо про
захід країни –
ти проводиш на підлозі театру мов реквізит
до війни яку можна дивитись у вільному доступі
відразу в усіх очах переляканих на смерть тварин

(ви ще встигаєте купити квиток у перший ряд третьої
світової –
писав напередодні великої повені відомий західний
журналіст)

світло падає добре
і світ встигає побачити бруд у тебе під нігтями
і ще довге не стрижене з польщі волосся
яке потріскує єврейськими гілками родоводу
коли крейда добра креслить на ньому хрест

а манікюру в тебе немає – вісім років як його не
було –
і коли ти читаєш «це за ту жінку з бучі»
(шкільні вчителі розкажуть про цю фотографію?)
під чиїмось садочком вишневим на пещених пальцях
то питаєш в червоної фарби: чи їй не соромно за це
порівняння

але нам мов нарцисам у бабусь на зупинках
тепер ніколи не соромно бути й не бути
гіркими цибулинами дерев що ростуть на узбіччі
історії

це за кілька днів ти йтимеш проспектом свободи
(це не метафора)
щоби кинути всі віщі сни на підлогу чоловічої
перукарні –

[refugees. theater]

the first night in the safe place – this is what we call the west
of the country –
you are lying on the theater floor like props
for the war you can watch for free
in all the eyes at once of the animals frightened to death

[you still have time to buy a ticket in the first row of the
third world war –
wrote a well-known western journalist on the eve of the
Flood]

the stage-light falls well
so the world can notice dirt under your nails
and your too-long hair, not cut since poland,
that crackles with jewish family branches
when the chalk of good puts a cross on it

you have no manicure – have not done it for eight years –
so when you are reading “this one is for the woman from
Bucha”
(will they teach at school about this photo?)
in someone’s cherry orchard on the well-groomed fingers
you ask the red color if it is ashamed of this comparison

but we, like the daffodils sold by old women on tram stops,
from now on will never feel shame of being or not being
the bitter bulbs of the trees that grow by the roadsides
of history

well, in a couple of days you will walk down the avenue
of freedom (not a metaphor)
to drop all your prophetic dreams on the floor of the
barbershop –

[flyktingar. teatern]

den första natten i en säker stad – som vi kallar landets västra delar –
tillbringar du på golvet i en teater, likt ett stycke rekvisita
till ett krig som är gratis att ladda ner, och som man kan titta på
i ögonen på alla dessa livrädda djur på en och samma gång

(det finns fortfarande biljetter kvar på första parkett
till det tredje världskriget,
som en berömd västjournalist skrev precis innan
den stora översvämningen)

ljussättningen är bra
och världen hinner se både smutsen under dina naglar
och håret som du inte klippt på länge, inte sen polen,
i vilket släktens judiska grenar hörs knastra
när det godas krita tecknar ett kryss över den

och någon manikyr har du inte – det har du inte haft på åtta år –
och när du läser att »det är för att hedra minnet av henne i butja«
(undrar om skollärarna kommer att berätta om det fotografiet?)
under körsbärsträdgården på någons välvårdade fingrar
då frågar du det röda lacket om det inte skäms över denna jämförelse

men vi är som påskliljorna som gummorna säljer på busshållplatserna
vi kommer aldrig längre att skämmas över att vara eller inte vara
de bittra lökarna till träden som växer längs historiens vägkant

ge dig till tåls, det är flera dagar kvar
innan du kommer att gå nedför frihetsavenyn (det är ingen metafor)
för att kasta av dig alla dina sanndrömmar på golvet hos en herrfrisör –

але це не рятує: мов божевільний з лезом туги під нігтями
пам›ять водить тебе запиленим полем з мертвими
картоплинами –
таким довгим що ти і в дітей бачиш землю замість очей

а нині ти лежиш на підлозі театру мов реквізит
і здригаєшся від дзеленчання трамваїв –
цих цивільних півчих у хорі військової авіації
і не можеш вийняти віск з вух любителів сучасної музики

but this will not save you: for memory, like a madman
with a razor of longing in his hand,
is leading you along a dusty field full of dead potatoes
and so long is this field that you see dirt instead of eyes in
children's faces

but for now you are lying on the theater floor like props
and shuddering at the jingling of the trams –
these civil singers in the choir of military aviation –
and you cannot take wax out of the ears of the modern
music lovers

Translated by Yevgeniya Kanyshcheva
The text was first published on the www.verseville.org

men till ingen nytta: likt en galning med en klinga av sorg
under naglarna
leder minnet dig över en dammig åker med döda potatisar –
så lång att du till och med hos barnen ser jord istället för ögon

och nu ligger du där på teatergolvet, likt ett stycke rekvisita
och rycker till av spårvagnarnas pinglanden –
dessa civila sångare i flygvapnets kör
och du kan inte få ut vaxet ur öronen
på alla som beundrar denna moderna musik

* * *

пам'ять стає сухою як трава в саду літа

(повітряна тривога в більшості областей україни)

я провертаю ключ у поламаному замку
і двері в минуле зачиняються

простір десь там на сході всередині мене
заростає бур'яном небезпеки десь тут і ніде

провалитися в терикон – улюблена лякалка з
дитинства

(увага всі в укриття)

що ви зараз відчуваєте
питають чи не в кожному інтерв'ю

кригу krieg
розочкою донбасу порізане горло
скло вкраденої молодості в руках і ногах

ці красиві метафори – криве дзеркало літератури

я не можу згадати
що відчуваю

(увага відбій повітряної тривоги)

і виношу себе за дужки

memory dries like grass in summer's garden

(air raids in most regions of Ukraine)

i turn the key in a broken lock
and the door to the past closes

somewhere in my inner east, space
is growing over with danger weeds, somewhere and
nowhere

a favorite childhood bogey-tale of falling in the slag heap

(attention everyone to a shelter)

what do you feel now
they ask in almost every interview

Creaky krieg
throat cut with a bottle shank – shape of a Donbass rose
glass shards of a stolen youth in my hands and feet

these pretty metaphors are literature's crooked mirror

I can't remember
what I feel

(attention the air raid is going off)

and I'm trying to factor myself out of the parentheses

Translated by Amelia Glaser and Yuliya Ilchuk

minnet står torrt som gräset i sommarens trädgård

(flyglarmet har gått i de flesta av ukrainas regioner)

jag vrider om nyckeln i det trasiga låset
och dörren stängs om det förflutna

vidderna här någonstans – därborta i öster – inuti mig
växer igen av farans ogräs någonstans – här – och ingenstans

att falla ner genom en slagghög – min favoritskräcksaga
när jag var liten

(lystring lystring alle man till skyddsrummen)

hur känns det nu
frågar de i nästan varje intervju

det känns som *крига* och som *krieg*
som om jag fått halsen avskuren med en glasros från donbas
som om jag har armar och ben fulla med min stulna ungdoms glassplitter

dessa vackra metaforer – en litteraturens skrattspegel

jag kan inte komma ihåg
vad jag känner

(lystring lystring flyglarmet är över)

och jag bryter ut mig ur parentesen

раз полишивши дім – не зупинитись в дорозі
не сказати ніколи вже: кидайте речі, ось, ми прийшли
адже кроки – єдина колиска яку ти носиш на спині
не маючи права упасти, спинитись, зробити коло,
дихання мертвих дерев переспівати тремтінням
зап'ястків

раз полишивши дім – не сховатись більше від цегли
між пальців, з якої будуєш гирло печалі,
печатку її накладаючи на фарбу і віск
часу, що лущиться, наче горіх з чорним серцем,
і під шкіру в'їдається як сонця шершавий язик

раз полишивши дім – не відшукати слів для любові
до місця, в якому впадеш у дитинства глухий
коридор,
де речі ще виглядають тебе до гри, яка тоне під
кригою щастя,
яке потемніло давно, мов бабусин перстень на
пальці,
і стало важким, як родинний альбом на цвинтарі
пам'яті

раз полишивши дім – не зазирнути вже у вікно,
за яким на тебе чекають розквітлі троянди життя,
бо твій сад відпливає разом з тобою, і вода,
чуєш, вода забирає в обійми тіло твоє,
сповнене спрагою моря, що, як свободу, не перейти

once you've left your home, you can never stop on the road
never say again: put down your baggage, we have arrived,
because footsteps are the only cradle you carry on your
back
without the right to fall, to pause, to circle back
to sing with trembling wrists echoing the tremors of dead
trees

once you've left your home, never hide between fingers
from the bricks from which you build up the throat of sorrow
pressing its seal onto the paint and wax
of time, which crumbles like a nut with a black heart
embedding itself under the skin like the sun's scratchy
tongue

once you've left your home, words cannot be found for
the love
of a place where you'll relapse into the silent corridor of
childhood
where things eye you before a game that sinks through the
ice of bliss
that darkened long ago, like grandmother's ring on your
finger,
and grew as heavy as a family album in the memory
cemetery

once you've left your home, you can't gaze into the window
anymore
behind which the roses of a life in full bloom await you
because your garden has drifted away with you and water
can you hear, water is enveloping your body
filled with the thirst of a sea that, like freedom, is impossible
to cross

Translated by Philip Nikolayev

när du en gång lämnat ditt hem tar resan aldrig slut
aldrig kan du säga: sätt ner packningen, vi är framme
för dina steg är din enda vagga, som du bär nu på ryggen
utan rätt att ramla, att göra halt, att vända tillbaka
med darrande handleder sjunger du
de döda trädens andhämtning på nytt

när du en gång lämnat ditt hem kan du aldrig mera
gömma dig mellan fingrarna undan teglet
du bygger sorgens mynning med, präglande
ditt sigill av sorg på tidens färg och vax,
medan tiden likt en nöt flagnar intill sin svarta kärna
och äter sig in under huden likt en skrovlig tunga av sol

när du en gång lämnat ditt hem kommer du inte längre
att kunna finna ord för din kärlek till den plats
där du är barn på nytt och står på nytt
i barndomens tigande rum, där tingen bidar sin tid
i väntan på att få leka en lek med dig
som sjunker genom isen av en lycka
som för länge sedan mörknat,
likt ringen på mormors finger
och nu är lika tung som ett
familjealbum på minnets kyrkogård

när du en gång lämnat ditt hem kommer du inte längre
att kunna titta ut genom fönstret
där livets rosor står i blom, väntande på dig
för din trädgård färdas bort tillsammans med dig,
och vattnet, hör du det, vattnet
sluter din kropp i sin famn,
din kropp, som törstar efter ett hav
som är som friheten:
omöjligt att korsa

* * *

мова зникає як вода між долонь
посуха часу креслить воєнний пейзаж

ми стоїмо і йдемо стоїмо і йдемо одночасно
чи то під воду чи то понад водою
гойдалку неба розхитуючи на плечах

рук прапори майорять у сутінках гніву
ковилою пташок що випали із гнізда

зірка дитинства – човник якого не стримати –
стелить криваву постіль на зламаних стеблах зла

шлях до любові – голки тривожний спів
де замість слів – смерті невтомний млин

де – що не крок – молитов затоплений дзвін
лоба собі розбиває об повільні руїни провини
де – що не крок – вирви пам›яті квітнуть як очерет

землю просіюють крізь безжальне сито вогню
сурми ненависті – тут замість ночі стояли доми

вітер злизує сльози осиротілим деревам
наче собака до річки прив'язаний мотузком

speech drains away like water between the hands
the drought of time sketches a warlike landscape

we stand and walk stand and walk simultaneously
either under water or above water
swaying the sky's seesaw on our shoulders

flags of hands flutter in the twilight of anger
like a feathergrass of birds fallen out of nests

the star of childhood – an unstoppable skiff –
prepares a bloody bed on the broken stalks of evil

the path to love – a needle's alarmed song
with the tireless mill of death in place of lyrics

where – with each step – the sunken chime of the
prayer bell
smashes its brow against the slow ruin of guilt
where – with each step – memory's blast craters bloom
like reeds

trumpets of hate sift the soil through a merciless sieve
of fire –
houses used to stand here instead of the night

the wind licks away the tears of orphaned trees
like a dog tied by a rope to the river

Translated by Philip Nikolayev

språket försvinner likt vatten mellan handflatorna
tidens torka ritar upp sin duk: landskap i krig

vi står stilla och går, står stilla och går på en och samma gång
kanske ner under vattnet, kanske ovanför vattnet
vi ger himlens gunga fart på våra axlar

händernas flaggor lyser i vredens skymning
likt ett vildgräs av fåglar som fallit ur boet

barndomens stjärna – en båt som inte går att hejda –
bäddar en blodig säng på ondskans knäckta stjälkar

vägen till kärleken är nålens oroliga sång
där orden är utbytta mot dödens idoga kvarn

där – vid varje steg – bönernas dränkta klang
stångar pannan blodig mot skuldens långsamma ruiner
där – vid varje steg – minnets gropar blommar likt vass

jorden sållas genom en obarmhärtig sil av eld
av hatets surma-horn – där nu natten står stod det en gång hem

vinden slickar bort de föräldralösa trädens tårar
likt en hund, bunden till floden med ett rep

* * *

ластівки-прикордонниці
листівку українського неба
розрізають навпіл

як дві обручки закоханих –
дорогу й повернення

як дві свічки на похованні –
окупацію й простір свободи

як два ока підбитих –
мир і війну

лише пам'ять стоїть непорушно
як сльоза скам'яніла від втоми
наче вчиться літати уперше

swallows of the border
slice the postcard of the Ukrainian sky
in two halves

like two wedding rings for lovers –
the road and the return

like two candles at a funeral –
occupation and freedom's expanse

like two bruised eyes –
peace and war

only memory hangs on steadfast
like a tear petrified from weariness
as if learning to fly for the first time

Translated by Philip Nikolayev

svalorna bevakar gränsen
skär den ukrainska himlens vykort
itu

likt två förälskades vigselringar –
i avresa och hemkomst

likt två begravningsljus –
i ockupation och frihetens vidder

likt två blåslagna ögon –
i fred och krig

bara minnet står orörligt
likt en tår som förstenats av trötthet
som om det lärde sig att flyga
för första gången

* * *